

Alin Mihai GHERMAN
1945

Elena Harconița

Filolog, doctor în științe filologice, bibliofil, bibliotecar, istoric literar, traducător, autor și coautor de publicații, laureat al Premiului „Timotei Cipariu” al Academiei Române.

S-a născut la 9 noiembrie 1945 în Turda, jud. Cluj. A copilărit în Cluj și a fost inițiat în tainele literaturii de Lucian Blaga.

A învățat la Școala elementară din Azuga, Turda, Cluj-Napoca (1952-1959), a urmat Liceul „George Coșbuc” din Cluj-Napoca (1959-1963). Studiile superioare le-a obținut la Facultatea de Filologie a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca (1963-1968). A urmat studii de doctorat în științe filologice (1973-1978) la Institutul de Lingvistică „Sextil Pușcariu” din Cluj-Napoca și a susținut teza „Lexicografia română la începutul secolului al XVIII-lea. Dicționarul lui Teodor Corbea”, condusă de profesorul Iosif Pervain, diploma confirmată în 1979. Începând cu anul 1975 a studiat intens limbile germană și engleză (1978), limbile bulgară și slavă veche la Universitatea din Sofia (1984), limba franceză (1994).

În profilul personal un loc distinct îl ocupă stagiile și vizitele de documentare în bibliotecile din Ungaria (1984, 1988) și Cehoslovacia (1978), bursele de studiu la Freiburg (Germania) în 1984, 1988, 1990 (bursă DAAD Freiburg, Hamburg, München), 1992, 1996, 1998.

A activat în calitate de bibliotecar și cercetător (1969-1999) la Biblioteca Filialei Cluj a Academiei Române, Secția de carte veche și manuscrise. A fost cadru didactic asociat (1992-1997) la Universitatea „Babeș-Bolyai” și la Universitatea „Avram Iancu” din Cluj-Napoca; conferențiar (1999-2004), șef de catedră (2000-2024) și profesor titular (2004-2010) la Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia. A fost titularul cursurilor de istoria literaturii române vechi și premoderne, literatură creștină, introducere în științele auxiliare și tehnica cercetării, literatura română în context european, istoria lexicografiei românești și am suplinit un an cursul de istoria limbii și istoria limbii literare. În anul 2001 și 2004 a fost profesor invitat la Universitatea „La Sapienza” din Roma. A ținut prelegeri (invitat) la universitățile din Freiburg, Roma, Chișinău.

Preocupările sale științifice rezidă în cercetarea istoriei literaturii române vechi, a istoriei culturii, a istoriei elitelor, a operelor reprezentanților Școlii Ardelene, a biografiei și operei lui Teodor Corbea, Eustratie logofătul, Grigore Maior. Este autor, coator, editor și coordonator a 32 de volume și circa 100 de studii, articole, recenzii în reviste de specialitate, de cultură, literare și de spiritualitate. A colaborat la proiecte fundamentale, precum seria „Monumenta linguae

Dacoromanorum”, inițiată de profesorul Paul Miron în anii '80 și finalizată sub conducerea profesorului Eugen Munteanu (25 de volume publicate la Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 1988-2015). Începând cu 1991, studiază sursele biblice ale poeziei eminesciene „Eminescu și Biblia”, pe care le publică în materialele conferințelor.

Profesorul Gherman este editorul unor importante monumente de limbă română, printre care: „Pravila aleasă” a lui Eustratie logofătul (1632), „Cărare pe scurt” a lui Ion Zoba din Vinț (1685), „Predichele” lui Petru Maior, „Psaltirea în versuri” a lui Teodor Corbea și „Evanghelia învățătoare” de la Govora (1642).

A cercetat și a îngrijit volumele: Nicolae Iorga. „Cărți reprezentative în viața omenirii”. Vol. I-II (1991); Grigore Maior. „Lexicon Compendarium Latino-valachicum complectens dictiones ac phrases Latinae cum Valachicam earum interpretatione” (1994-1995); David Prodan. „Supplex Libellus Valachorum (1998); Teodor Corbea „Dictiones latinae cum Valachica interpretatione” (2001), „Psaltirea de la Bălgrad” (1651) (2001).

A participat la editarea volumelor: „Biblia de la București” (1988); „Documenta Linguae Dacoromanae” (Iași = Freiburg, 1988); Iosif Pervain. „Secvențe preromantice” (1999); Gherontie Cotore. „Despre Articulașurile cele de price” (2000). A publicat numeroase studii și articole, printre care: „Aspecte ale culturii românești în secolul al XVI-lea” (Cluj, 2000); „Über einigen Aspekten der Beziehungen zwischen Tradition und Reformazion in rumänische Literatur der 16-ten Jahrhundert” (Leipzig-Jena, 2000); „Geneza dicționarului lui Samuil Micu” (2005), „Repères culturels et linguistique en marge du Dictionnaire Latine-Roumaine de Teodor Corbea” (2012) ș.a.

A colaborat la diverse reviste de specialitate și de cultură: „Revista de istorie și teorie literară”, „Anuarul de Institutului de Lingvistică «Al. Philippide»”, „Anuarul Institutului de Istorie Națională” (Cluj), „Anuarul Institutului de Istorie și Teoria literaturii”, „Orizonturi culturale- româno-italiene”, „Studia Universitatis Babeș-Bolyai”, „Steaua”, „Dacia literară”, „Convorbiri literare”, „Tribuna”, „Vatra”, „Anuarul Institutului de Istorie și Teoria Literaturii”, „Orizonturi culturale româno-italiene”, „Dacoromania”, „Limba română”, „Limbă și literatură” ș.a.

A contribuit la numeroase manifestări științifice naționale și internaționale: Roma (1991-1993, 1995, 1997, 2001-2003, 2005-2007, 2009), Freiburg (1987-1988, 1990, 1992-1993, 1997-1998, 2001, 2005), Leipzig-Wittenberg (2002, 2007), Budapesta (2001, 2003), Madrid (2003-2004), Velico Târnovo (2004), Aix en Provence (2007), Chișinău (1992, 2004, 2009).

S-a numărat printre participanții la colocviul „Filosofie-estetică-muzicologie” (Cluj-Napoca, 2009) și „Integrarea europeană și valorile bisericii (Cluj-Napoca, 2009), la manifestările de acest gen de la Iași, București, Timișoara, Roma (Italia),

Budapesta (Ungaria), Freiburg, Iena, Dresda (Germania), Chișinău (Republica Moldova), Veliko Târnovo (Bulgaria), Aix en Provence (Franța).

A fost angrenat în proiecte de cercetare comună cu Universitatea „La Sapienza” din Roma dedicate versificației vechi românești (2002-2008); proiectul de cercetare cu Universitatea din Budapesta dedicat literaturii calvinilor români; programul de colaborare a Universității din Freiburg și Iași, privind reeditarea dicționarului român-german al lui H. Tiktin ș.a.

Este membru al Uniunii Scriitorilor din România (din 2012), al Societății de Studii Clasice, al Societății de Studii Filologice (din 1978) și al Societății de Bibliofilie. Membru în Societatea internațională de Studii filologice (din 1978) și al Societății de bibliofilie, al Societății Internaționale de Studii Neolatine (din 2001) și al Societății Române de Dialectologie. A fost membru în comisii de acordare a titlului de profesor, conferențiar și lector universitar, membru în comisii de doctorat

Este laureat al Premiului „Timotei Cipariu” al Academiei Române pentru lucrarea „Biblia de la București” (1991), al Premiului Academiei Române pentru reeditarea dicționarului H. Tiktin. „Rumänisch-deutsches Wörterbuch. 2. überarbeite und ergänzte Auflage. Wiesbaden, Harrassowitz, 1988-1989” (1992).

Bibliografie selectivă:

****Braga, Mircea.** Ideologia „Junimii” / coordonator: Mircea Braga ; autori: Gabriela Chiciudean, Alin Mihai Gherman. – București : Editura Academiei Române, 2007. – 747 p. – ISBN 978-973-27-1586-4.

Rec.: Câmpan, Diana. Ideologia Junimii – între teorie și metodă / Diana Câmpan // Viața românească. – 2008. – Nr 3/4. – P. 203-207.

****Corbea, Teodor.** Psaltirea în versuri = The metrical psalter / Teodor Corbea ; editor, studiu introductiv, note și glosar de Alin-Mihai Gherman. – București : Editura Academiei Române, 2010. – 464 p. – ISBN 978-973-27-1910-7.

Eustratie, logofătul. Pravila aleasă / Eustratie logofătul ; editor, studiu introductiv, note și glosar de Alin-Mihai Gherman. – București : Editura Academiei Române, 2018. – 453 p. – ISBN 978-973-27-2697-6.

Gheorghe Gherontie, Cotore episcop. Istoria despre schismăcia grecilor : Trnavia, 1746 / Gheorghe Gherontie Cotore ; editor: Alin Mihai Gherman și Ioan Gabor ; note și studiu filologic de Alin Mihai Gherman. – Cluj-Napoca : Argonaut, 2006. – 267 p. – ISBN 973-109-023-1. – ISBN 978-973-109-023-8.

Gherman, Alin-Mihai. Aspecte umaniste în cultura românească veche / Alin Mihai Gherman. – București, 2004. – 175 p. – ISBN 973-45-0470-3.

Gherman, Alin-Mihai. Literatura română din Transilvania între preiluminism și preromantism / Alin-Mihai Gherman. – Cluj-Napoca, 2004. – 159 p. – ISBN 973 686 52 90. – ISBN 978 973 686 529 9.

Gherman, Alin-Mihai. Scrierea chirilică românească / Alin-Mihai Gherman. – Alba Iulia : Aeternitas, 2006. – 202 p. – ISBN 973-7942-64-7. – ISBN 978-973-7942-64-7.

Gherman, Mihai. Școala ardeleană. (Poezii, proză, tălmăciri) / ediție îngrijită, prefață, note și glosar de Mihai Gherman. – Cluj-Napoca : Dacia, 1977. – 203 p.

****Maior, Petru.** Despre sfințenie și obraznicie : predici ale unui cărturar iluminist / Petru Maior ; editori: Laura Stanciu și Alin-Mihai Gherman. – București : Vremea, 2021. – 436 p. – ISBN 978-606-081-074-2.

****Maior, Petru.** Prediche sau Învățăături la toate duminicile și sărbătorile anului / Petru Maior ; ediție îngrijită de Laura Stanciu și Alin-Mihai Gherman. – București : Mega, 2017. – 559 p. – ISBN 978-606-543-812-5.

****Micu, Samuil.** Loghica / Samuil Micu Clain ; ediție îngrijită și studiu introductiv: Mihai Alin Gherman. – Cluj-Napoca : Argonaut, 2007. – 224 p. – Reproduce ediția din 1799. – ISBN 978-973-109-075-7.

****Transylvania in the Eighteenth Century : Aspects of Regional Identity** / Gheorghe Gorun, Alin-Mihai Gherman, Victor Neumann [et al.]. – Cluj-Napoca : Mega, 2013. – 249 p. – ISBN 978-606-543-348-9.

****Zoba Ioan din Vinț, protopop.** Cărare pre scurt pre fapte bune îndreptătoare / Ioan Zoba din Vinț ; editor, note, studiu introductiv, glosar și lista prescurtărilor de Alin-Mihai Gherman. – Alba Iulia : Cognitiv, 2019. – XCII, 488 p. – ISBN 978-606-94937-2-4.

Buciuman, Manuela-Carmen. Între mătăsurii / Manuela-Carmen Buciuman ; prefață de Alin-Mihai Gherman. – Cluj-Napoca : Casa de Editură Dokia, 2018. – 88, [3] p. – ISBN 978-606-018-000-5.

Gherman, Alin-Mihai. Aventurile lui Fénelon în literatura română / Alin-Mihai Gherman // La Francopolyphonie : Langue et culture françaises en Europe du Sud-Est : Annuar. – 2009 – Nr 4. – P. 71-78. – ISSN 1857-1883.

Gherman, Alin-Mihai. Câteva note lexicale / Alin-Mihai Gherman // Anuar de lingvistică și istorie literară. – 2023. – Nr 3. – P. 145-157 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: http://alil.academiaromana-is.ro/wp-content/uploads/2023/03/ALIL_2022_Gherman.pdf.

Gherman, Alin-Mihai. Cuvântul scris ca factor al unității de limbă / Alin-Mihai Gherman // Limba Română. – 2001. – Nr 9/12. – P. 57-59 ; Idem [Resursă electronică]. – URL: <https://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=2922>.

Gherman, Alin-Mihai. Lexic românesc în documente transilvănene. Sotelile orașelor Brașov și Sibiu / Alin-Mihai Gherman // Dacomania. – 2008. – Vol. 13, nr 1. – P. 57-74. – ISSN 2360-5189.

Gherman, Alin-Mihai. Luceafărul și lecturile biblice eminesciene / Alin Mihai Gherman // Tabor. – 2021. – Nr 15. – P. 59-72. – ISSN 1843-0287.

Gherman, Alin-Mihai. Omul și cetatea : [despre Cornel Țăranu] / Alin Mihai Gherman // Steaua (Cluj-Napoca). – 2014. – Nr 9/10. – P. 24-26.

Gherman, Alin Mihai. Repere biblice în poezia lui Mihai Eminescu : I: Câteva glose la Glossă / Alin Mihai Gherman // Receptarea Sfintei Scripturi: între filologie, hermeneutică și traductologie : lucrările simpozionului național „Explorări în tradiția biblică românească și europeană” Ediția a 8-a, 24-25 mai 2018, Iași. – Iași : Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2018. – P. 183-189. – ISSN 2285-5580.

Gherman, Alin Mihai. Sfântul Vasile cel Mare, Hotărâri ithicești sau moralicești (I) / Alin Mihai Gherman // Altarul Banatului. – 2002. – Nr 7/9. – P. 117-126.

Gherman, Alin-Mihai. Un document inedit de la Aron vodă Tiranul și urmările lui / Alin-Mihai Gherman // Istorie și cultură. – 2018. – 20 noiem. – Chișinău : Institutul de Istorie, 2018. – P. 183-190. – ISBN 978-9975-3283-6-4.

Gherman Alin Mihai : [fișier biobibliografic] // Contribuții clujene la dezvoltarea științei bibliologice : Dicționar esențial. – URL: https://www.bjc.ro/new/fisierehtml/lectura_si_biblioteca_publica_la_cluj/dictionar.htm (accesat : 15.08.2024).

Gherman Alin-Mihai : [fișier biobibliografic] // Enciclopedia reprezentanților scrisului istoric românesc. Vol. 4 : (O-R) / coordonator: Victor Spinei, Dorina Rusu. – Suceava : Editura Karl A. Romstorfer a Muzeului Național al Bucivinei, 2021. – 2021. – P. 295-296. – ISBN 978-606-8698-54-0.

Pecican, Ovidiu. Un cărturar moldovean: Eustratie logofătul / Ovidiu Pecican // România literară. – 2018. – Nr 38. – P. 3. – Rec. la cartea: „Pravila aleasă” de același autor, ediție, studiu introductiv, note și glosar de Alin-Mihai Gherman. – București : Editura Academiei Române, 2018. – ISSN 0048-8550.

Stanciu, Laura. „Evanghelie Învățătoare”, Govora, 1642. Ediție, studiu introductiv, note și glosar de Alin Mihai Gherman / Laura Stanciu. – București : Editura Academiei, 2011. – 522 p. – Rec. la cartea cu acelaș titlu // Transilvania (Sibiu). – 2013. – Nr 5/6. – P. 150-152. – ISSN 0255-0539.